

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 295. — ŠTEV. 295

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 18, 1922. — PONDELJEK, 18. DECEMERA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

TURKI TRDOVRATNI GLEDE PATRIARHA

Turki so zavrnilo prošnjo ameriškega poslanika Childa, naj puste grškega patriarha v Carigradu. — Razprave glede Mosul okraja prekinjene. — Vse predprave, ki jih je dajal stari režim kristijanom, so bile razveljavljene.

Lausanne, Švica, 16. decembra. — Kljub protestu ameriške delegacije proti "neznosni krivici", obstoječi v odpravljenju grškega patriarhata v Carigradu, ene najbolj starodavnih verskih naprav na svetu ter dejanskega poglavarja nešteti milijonov pravoslavni kristijanov, so Turki danes ponovo izjavili, da "mora patriarhat prenehati s svojim poslovanjem v Carigradu."

Neprestano so prihajale brzojavke v zadnjih par dnevih iz Amerike, odkar so prvokrat stali Turki tozadevno zahtevo in te brzojavke so bile deloma odgovorne za ameriško ugotovilo, ki je dalo izraza čustvovanju v Zdr. državah glede te zadeve.

Turki trdijo, da mora biti odpravljen patriarhat ena, za katero so pripravljali podpisati katerikoli splošni dogovor, tika-joč se zamene jetnikov in prebivalcev. Pravijo, da je primeren prostor za patriarhat v Atenah, ne pa v Carigradu.

Za odpravljenje te častitljive naprave navajajo Turki tri argumente. Prvi se glasi, da ne morejo imeti take naprave pod novim statusom Turčije, kot demokratske države, nobenega nadaljnega stika z vlado, ki namerava nastopiti v takih zadevah natančno tako kot nastopa ameriška vlada v Washingtonu.

Drugi argument se glasi, da bi bilo absurdno pustiti patriarhat v Carigradu, ko so šli Turki že tako daleč, da so dovolili 200,000 Grkom ostati v turškem glavnem mestu. V svojem tretjem argumentu pa trdijo, da je pomagal patriarhat Grkom proti Turčiji in da je vled tega ta naprava ogroženje njene varnosti.

Zaenkrat ni še znano, kako daleč so sklenili ti zavezniki v svojem odporu proti tej zahtevi Turkov. Anglija je protestirala, prav kot so danes tudi Združene države, a Francija in Italija nista rekli praktično ničesar. (To je znano, da je vled tega ta naprava ogroženje njene varnosti.)

Priznava se, da se ne more patriarh, ki je pobegnul, ko so Grki zapustili Smirno, tako lahko vrniti, vendar pa obstaja upanje, da bodo Turki privolili v odpravljanje naprave, če se bo sedanji patriarh odpovedal svojemu mestu ter bo izvoljen drugi.

Razprave na konferenci so se ščno razvile, kajti izpočetka se ni razpravljalo o patriarhu, tem-

HARDING NE VE, KAJ MISLI FRANCIJA

Rad bi izvedel, kaj misli Francija glede ameriškega načrta, da priskoči Evropi na pomoč. — Hoče tudi vedeti za mnenje senata.

Pariz, Francija, 16. decembra. Kot se glasi, je dobil ministrski predsednik Poincaré neformalen migljaj od državnega departmanta v Washingtonu, da so Združene države pripravljene razmišljati o načrtu, s pomočjo katerega bi pripomogle k uravnavi reparacijskega vprašanja, v interes: splošnega ekonomskega položaja v Evropi.

Na Quai d'Orsay se je glasilo danes popoldne, da ni bilo sprejeto nobeno oficijelno sporočilo od ameriške vlade in da bodo francoski oficijelni krogi čakali bolj definitivnih informacij, predno bodo pričeli razpravljati o domnevanih načrtih predsednika Hardinga.

Neki visok uradnik pa je vendar priznal, da je francoska vlada že tako izmučena od celega tega vprašanja, da bi z veseljem pozdravila vsako vrsto resnične pomoči.

Celo vprašanje, — je izjavil, — se tiče narave pomoči, katero so Združene države pripravljene nuditi in če bo obstajala ta pomoč, kot razvidno iz sporočil, ne bo slednja prisiljena pošiljati denar v inozemstvo, da kupi surovine in živila.

Nemci pa imajo tisoče milijonov zlatih mark na dobrem v inozemstvu in ta denar se je gromadil izza premirja iz nezmernih dobičkov, katere so papravili Nemci s svojimi eksporti. To dejstvo priznavajo načelniki nemške industrije in celo nemška vlada sama. Vsled tega je dovoljeno vprašanje, zakaj je treba posojati Nemčiji denar ali ji dajati kredit za nakupe v inozemstvu.

Zanimivo bi bilo izvedeti, — je izjavil isti uradnik, — če se je vzelo vpoštev dobro voljo Nemčije v tem novem načrtu in če so povzročitelji tega načrta razmišljali o tem, da ni le treba postaviti Nemčijo zopet na noge, temveč jo tudi prepričati, da mora zadostiti svojim pogodbenim obveznostim.

PADEREWSKI OGORČEN RADI UMORA PREDSEDNIKA

New York, 16. decembra. — Ignacu Jan Paderewski niso sporočili novice, da je bil novi poljski predsednik zavrtno umorjen, dokler ni završil svojega koncerta večeraj popoldne v Carnegie Hall.

Ko so ga konečno obvestili, je prvi sprejel časnikarske poročevalce, odkar se je vrnil v Združene države ter jim sporočil naslednje:

Novico o tem dogodku so mi prikriili do tega trenutka. Če bi jo izvedel prej, bi odpovedal svoj koncert. Prosim, dajte izraziti moji absolutni obsodbi in obžalovanju radi dejanja, ki se je završilo. Prvikrat v zgodovini Poljske je bil njen vladar zavrtno umorjen.

HČERKA DRŽAVNEGA TAJNIKA JE OKREVALA

Toronto, Ont., 16. decembra. — Petnajst let stara Elizab. Hughes, hčerka državnega tajnika, je odpotovala danes od tukaj v Washington, ker je okrevala od težke bolezni, takozvane sladkorne bolezni, na kateri je trpela več časa. Tukaj se je mudila od meseca avgusta naprej.

USTOLICENJE NOVEGA TURŠKEGA KALIFA, MOHAMMEDANS ENTHRONED NEW CALIPH.

BITI DOJENČEK JE NAJBOLJ NEVAREN POSEL.

— Biti dojenček je najbolj nevaren posel med vsemi, neizvzemski delavci v majnah, — je izjavil dr. Henry McPainter.

Rekel je, da umre vsako leto v Združenih državah več dojenčkov, predno dosežejo starost enega leta kot znaša število mrtvih v vseh vojnah, katere so vojevale Združene države.

V tej deželi umre vsako leto 200,000 dojenčkov, predno dosežejo starost enega leta in 100,000 med temi umre, predno dosežejo starost enega meseca.

D'ANNUNZIO SE BO LOTIL ČASNIKARSTVA.

Rim Italija, 16. decembra. — Gabriele d'Annunzio, znana polen tarska prisroda, je oživotvoril kompanijo, ki bo izdajala tukaj dnevnik.

Ministrski predsednik Mussolini, vredni bratee d'Annunzija, je objavil, da bo kmalu uveljavil dekrete, s katerimi se bo prepovedalo izdajanje listov, ki niso fašistovski ter ne drže s sedanjo vlado. Srečna Italija!

MUSSOLINI SE PRILIZUJE KLERIKALCEM.

Rim, Italija, 16. decembra. — Ministrski predsednik Mussolin je vključil med nove senatorje tudi Monsignorja Endriča, škofa iz Tridenta, ki bo postal s tem prvi katoliški prelaj, — seveda če bo dovolil papež, — ki bo sedel v italijanskem senatu odkar je izgubil leta 1870 Vatikan svojo posevno silo.

Nadaljni novi senator je general Debono, generalni direktor italijanskih žbirov.

NOVI JAPONSKI POSLANIK ZA AMERIKO.

Tokio, Japonska, 16. decembra. Japonski kabinet je danes potrdil imenovanje nadomestnega ministra za zunanje zadeve, Masanao Hanihara, na mesto japonskega poslanika v Washingtonu.

Toči Hanaka je sledil njemu v zunanjem ministrstvu.

BOMBA PROTI BOLGARSKE MU PREDSEDNIKU.

Sofija, Bolgarsko, 17. dec. — Večera sta vrgla dva Macedoneca bombo proti avtomobilu, v katerem se je vozil bolgarski ministrski predsednik Stambolijski. Ministrski predsednik je ostal nepoškodovan.

POLJSKEGA PREDSEDNIKA SO UMORILI

Novi predsednik poljske republike, Gabriel Narutowicz, ki je bil izvoljen pred enim tednom, je bil zavrtno umorjen od nekega blaznega umetnika. — Le malo je manjkalo, da morilca niso linčali.

Varšava, Poljska, 16. decembra. — Gabriel Narutowicz, predsednik poljske republike, je bil ustreljen od nekega zavrtnega morilca danes popoldne, en teden potem, ko je bil izvoljen predsednikom in osem in štirideset ur potem, ko je nastopil svoj urad.

Tragedija se je završila na neki umetniški razstavi in morilec je umetnik, po imenu Nievadomski, katerega smatrajo njegovi tovariši duševno bolnim. Predsednik je imel nagovor in v spremstvu svojega pribojnika ter dva članov kabineta se je napotil v razstavno dvorano, da si ogleda slike. Nievadomski se je nahajal v množici, ki se je gnetla okrog predsednika, da mu stisne roko.

Mesto da bi se ustavil pred predsednikom Narutowiczem, se je preril morilec za njegov hrbet. Priporil si je pot prav do svoje žrtve, potegnil iz žepa revolver ter oddal na predsednika iz neposredne bližini tri strela. Vse tri kroglice so prdrle hrbet predsednika.

Narutowicz je padel na tla ter umrl skoro na mestu. Morilec je skušal pobegniti, a navzoči so ga takoj vrgli na tla ter ga pričeli suvati in pretepati brez usmiljenja. Le s težavo ga je rešila policija, ki ga je odvedla na policijsko stražnico, močno zavarovana.

M. Rataj, predsednik poslanske zbornice, ki je postal takoj nato, soglasno s poljsko ustavo, začasn timer predsednik republike, je danes zvečer pozval generala Sikorski-ja, naj stvori nov kabinet. Ta kabinet je bil hitro sestavljen ter obstaja iz generala Sikorski-ja kot ministrskega predsednika in ministra za notranje zadeve; grofa Skrzynski-ja kot ministra za zunanje zadeve; Jastrzebski-ja, finančnega ministra; Stokowski-ja, vojnega ministra; Darowski-ja, delavskega ministra; Zagony-Marinovski-ja, transportacijskega ministra ter Henry Strassburger-ja, trgovskega in industrijalnega ministra.

Nova narodna skupščina se bo sestala v Varšavi dne 29. decembra, da izvoli novega predsednika republike.

Neprestani nemiri so se vršili od časa naprej, ko je preteklo soboto poslanska zbornica izvolila Narutowicza predsednikom poljske republike. Narod je bil v splošnem nezadovoljen vsled tega povsem nepričakanega izida volitev, ki so odstranile generala Pilsudski-ja in prišlo je do

OBRAVNAVA PROTI MAJNARJEM IZ HERRINA

Farmerji v Williamson in Johnson okrajih so oživotvorili tajno organizacijo, ki je namenjena za varovanje svojih članov, ki so pričali za državno pravdnitvo v kazenski obravnavi proti petim možem, ki so obtoženi umora v zvezi z masakrom v Herrinu, ki se je dogodil meseca junija tekočega leta.

Za življenje vsakega farmerja, vzeto vsled njegovega pričevanja bomo zahtevali deset življenj njegovih napadalcev, — se je glasilo v ustni izjavi, ki je krožila med farmerji obeh okrajev. Ena priča, ki je bila zaslišana večeraj, malo pred odgodenjem obravnave na ponedeljek, se je spustila v jok, predno je pričela pričati ter prosila, naj se jo oprosti te dolžnosti.

Jaz se ne brigam za samega sebe, — je rekel dotični, — a upoštevati moram ženo in družino. William Goodman, neki farmer, ki je pričal večeraj, da je videl Otis Clarka, enega petih obtoženih, v množici, ki je prišla iz rova s trideset ali štirideset jetniki, je bil vprašan, kaj je čul in kakšnih besed se je posluževal Clark.

Ali moram odgovoriti na to? — je vprašal sodnika in ko je slednji prikimal, je rekel: — Well, te ljudi moramo odvesti ter jih pobiti. Isto nepriljubljenost, da pričajo, so kazali tudi nadaljni farmerji, ki so konečno izjavili, da so videli oborožene s puškami na jutro dneva, ko se je završila tragedija.

Zagovorniki in zastopniki državnega pravdnitva so dali danes soglasno izraza svojemu zadovoljstvu vspricho naglice, s katero se je zaslišalo priče ter spravilo s poti postavte tehničnosti.

V ponedeljek bo nadaljevalo državno pravdnitvo s nadaljnimi pričevanji, s katerimi hoče dokazati, da so bili neunijski delavci v površinskem rovu napadeni ter postreljeni, potem ko so odložili svoje orožje proti obljubi, da bodo smeli varno oditi iz okraja.

KOLIZIJA. Pri Derby, Conn., sta se trčila večeraj dva tovorna vlaka. Trije železničarji so bili ranjeni.

SEDANJI GOVERNER DRŽAVE NEW YORK BO POSTAL SODNIK.

Washington, D. C., 17. dec. — Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da namerava imenovati predsednik Harding sedanjega gubernerja države New Yorka L. Millerja članom najvišjega zveznega sodišča.

Nasledil bo upokojenega sodnika Pitneya.

I. W. W. JETNIKI SO DEMONSTRIRALI V JEČL.

Los Angeles, Cal. 17. decembra. V tukajšnji jetnišnici je zaprtih 54 članov I. W. W. Danes zjutraj so začeli demonstrirati. Tolkli so z nogami ob tla ter kričali na vse pretege. Ostali jetniki so sledili njihovemu vzgledu. Stražnikom se je posrečilo šele po eni uri napraviti mir.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Raspoklija na sednje polte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač sa hitro izplačilo najugodnejša.	300 kron \$ 1.15	1,000 kron \$ 3.50
	400 kron \$ 1.50	5,000 kron \$17.00
	500 kron \$ 1.85	10,000 kron \$33.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspoklija na sednje polte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zedru.

50 lir \$ 3.10	500 lir \$27.00
100 lir \$ 5.80	1000 lir \$53.00
300 lir \$16.50	

Za podlajnava, ki presenjajo znesek dvoještisoč kron ali pa dvoještisoč lir dovoljume po možnosti se poslužiti pogost.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roka. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

GLAS NARODA

(SLOVENIAN DAILY)

Novice iz Slovenije.

Smrtina kosa.

V Ljubljani je umrla gostilničarka na Trzeškli cesti Katarina Bizjak.

V Ljubljani na Poljanski cesti stev. 12 je umrla bivša služkinja Marija Markušič v visoki starosti 98 let.

Obesil se je

Na Količevem pri Domžalah posestnikov sin Jakob Hočevar baje zaradi družinskih prepričov.

Stekel pes v Mariboru.

Na mariborskem glavnem kolo-dvoru se je med potniki pojavil stekel pes. Ker je imel vse zanke stekle, ga je policijski stražnik s sabljo pobil.

Grozna nesreča.

Na Videžu pri Slovenski Bistrici je dne 3. novembra izbruhnil požar pri kmetu Andreju Jugu. Na d. slej neznan način je začelo mahoma gorjeti v hlevu.

Požar v Novem mestu.

Dne 5. nov. okoli petih zjutraj je v Novem mestu izbruhnil požar v skladišču troyeva Stanka Kastelca.

Razne vesti iz Prekmurja.

Franc Kos, posestnik iz Norslavca, se je zbežal v desno roko in vsled nastalega zastrupljenja umrl v bolnici v Murški Soboti.

Tatvina v Ljubljani.

Iz Stanovanja Marije Kogoj v Florjanski ulici je bilo ukradeno razne obleke in dragih predmetov v vrednosti 42.000 kron.

Sneg po Jugoslaviji.

Noč od 4. na 5. nov. je vsem gorskim krajem v Jugoslaviji prišla obilo prvega snega.

Falska elektrika v Savinjski dolini.

Napeljava falske elektrike proti Celju prav lepo napreduje. Svet, po katerem bo tekla daljnovod, je izmerjen ter v gozdovih napravljen že deset metrov širok presek.

Poročil se je

Jože Ermenc, asistent Južne železnice, z gđe. Zinko Ferjančič, odvetniško uradnico iz Krškega.

Neandna smrt.

Pri Kostanjevici je nenadoma umrla gospa Ivanka Colarič, so-proga tamnjskega posestnika in gostilničarja Naceta Colariča.

Avtomobilna nesreča.

Na državni cesti pri Slivnici je zadel avtomobil Mariborčana Filipa v voz kmeta Stefana Paleža iz Orehove vasi, ki je peljal z vozom kmetico Marijo Rudolf in njeno hčerko. Sunek avtomobila je bil take hud, da se je polomil ves voz.

Aretacija nevarnega vlomilca.

Na Jesenicah je detektiv Marolt aretiral nevarnega vlomilca Ivana Sucheja iz Ledena, ki je iz Avstrije prišel "po poslu" v Jugoslavijo. Sucheja je tuji lastniki zelo nevaren človek, ki je bil zaradi tatvine že šestokrat kaznovan.

Ljubljanski tat prijel.

Ljubljanska policija je zaradi tatvine aretirala Franceta Selana, ki je kradel kravate v Vidmarjevih prodajalnicah. Ko je policija preiskala njegovo stanovanje, je našla polno vrečo manifakture, ki jo je ukradel iz trgovine.

Tatvina v Zagorju.

V Zagorju ob Savi so neznanim tatovi iz skladišča "Električne zadržice" ukradli 400 metrov izolirane žice v vrednosti 9200 kron.

Zelo zanimivo.

Mariborski trgovec Marini, ki je baje Ljubljančan, pa ne zna slovenski, je izjavil, da ga je nemško politično društvo v Mariboru brez njegove vednosti vpisalo med svoje člane. Tembolj zanimivo, ker tudi isto tudi profesor Kowatsch.

Za slov. meščansko šolo v dravski dolini.

V Marenberku se je ustanovil odbor za zgradbo meščanske šole v tamošnjem okraju. Predsednik tega odbora je okrajni glavar dr. Ipavc.

Želja po redu.

Župan mesta Thimbleborough na Angleškem je silno hrepenel po kakem odlikovanju. Dobi nekoč na skrivnosten način pismo s poročilom, da se pelje prihodnjega dne ob poldveh prinu Wales mimo mesta.

Kje je torej kraljeva visokost, povejte mi. Takoj se moram prinu pokloniti. — vpije razburjeni župan.

— Na njem stojim. — Odprtih ust ga župan zija, vlakovodja se pa smeje in pokaže na lokomotivo, ki je imela napis: — Princ Wales.

Junaška beseda.

General Lannes se je polastil aprila 1809 Regensburga. Boj je bil hud. Neki štabni častnik, dasiravno smrtnoranjen, pridirja v najhujšem teku na mali grič, kjer je stal Napoleon. Skoči s konja, komaj se drži pokoncu, stopi bliže, bled, oblit s krvjo.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V SDR. DRŽAVI 753

Peter Zgaga

Poljaki so umorili predsednika svoje republike.

Možak je bil šele en teden v uradu ter ni zaslužil smrti. Že vsaj zastran politike ne.

Politični umori se ne izplačajo. Še nikdar se niso in se nikdar ne bodo. Če so pa Poljaki trdno uverjeni, da se izplačajo, jim ni treba moriti doma.

V Pariz naj gredo. Tam naj se nasitijo s krvjo, če hočejo. Tam je kal vse njihove sedanje nesreče.

Anglijo zastopa na konferenci v Lausanne lord Curzon. Rusijo pa Čičerin.

Kot poroča časopisje, sta se v pondeljek celo uro pogovarjala. In časopisje mimogrede pristavlja: Govorila pa nista o miru.

Seveda, še tega še manjka. Kdo bi v tem času o miru govoril??

Iz Toleda, Ohio, poročajo: Rev. L. W. Irvin je bil obsojen na dve leti ječe, ker je oskrnil svojo enajstletno hčerko.

Kot je iz tega in iz drugih slučajev razvidno, nekateri duhovni gosposde napačno tolmačijo Kristusov nauk: Pustite male k meni...

Neki Macedonec je vrgel bombo proti avtomobilu, v katerem se je nahajal bolgarski ministrski predsednik Stambulijski.

Kakšen razloček med časom in časom. — Leta 1914 je dala bomba povod silni svetovni vojni.

Če pa sedaj kdo vrže bombo, ki ubije člana cesarske hiše ali kaj podobnega, je dogodek omenjen s par besedami med dnevnimi novicami.

Jugoslovanska vlada je naročila svojemu zastopniku naj vključi rapalsko pogodbo v Ligo narodov.

Italija je seveda proti temu protestirala, češ, da ta pogodba ogroža njene interese.

Ta italjanski protest, ni nikogar prav nič začutil. Veliko bolj pravno bi bilo, če bi bila italjanska vlada zadovoljna s predloga jugoslovanske vlade.

Pred dvajsetimi leti je bil blizal Kolomb Ameriki. Gotovo ste čitali, kakšno veselje je nastalo na njegovih ladjah, ko so pomorščaki opazili suho zemljo.

Kolumb je baje pokleknil in začel od same hvaležnosti moliti. Najbrže mu pa ni padlo v glavo, kako mokra bo ta zemlja nekoč v vsej svoji suhoti.

Vojaški kaplani v Združenih državah so sestavili statistiko, da je vsak ameriški vojak povprečno vsako leto dvajajstkrat pri sveti maši.

Cerkev bi se ne smela postavljati s tem rekordom. Ljudi, ki so zavrgli njen najsvetejši nauk "Ljubite se med seboj", bi pravzaprav ne smela šteti med svoje člane.

Jugoslovanska Katoli. Jednota. Ustanovljena l. 1898. GLAVNI URAD v ELY, MINN. Inkorporirana l. 1901.

Glavni odborniki. Predsednik: RUDOLF PERDAN, 623 E. 185th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.

Domisljavnost učenjakov. Diplomaticen izhod. Neki državni tajnik v Washingtonu je nastavlil novega vratarja. Ta je bil kot vsak začetnik zelo ljubeziven in prijazen in ni nikogar odslovil, tudi če je tajnika vsak dan nadlegoval.

ZA BOŽIČ. Nove "Jugoslavija" slovenske piano role. Venček na glavi se, pesem z besedami \$1.25. Mati zakličje, pesem z besedami \$1.25.

Denar govori! Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost. Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog.

GLAS NARODA (SLOVENIAN DAILY). Owned and Published by Slovene Publishing Company. FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

POLITIČEN UMOR

En teden po izvolitvi na najvišje mesto v državi in dva dni potem, ko je dejanski prevzel svojo službo, je bil predsednik poljske republike, Gabriel Naturovicz, zavrta-tno umorjen od nekoga fanatika, o katerem izjavljajo njegovi prijatelji, da ni bil duševno normalen in splošno prenapet.

Splošno prenapeti so vsi poljski nacionalisti, ki živijo v trdni veri, da se jim bo posrečilo raztegniti meje svoje države preko ozemelj, ki niso poljska in ki nočejo priznati narodnostnim manjšinam v svoji sedanji državi, posebno pa ne slovanskim, niti najbolj elementarnim pravice.

Njih obnašanje je vsaj nekoliko opravičeno, če pomislimo, kaj je moral pretrpeti poljski narod iz za končne razdelitve poljskega kraljestva, katere so se vdeležile Prusija, Rusija in Avstrija, zlokoznega spomina.

Seveda je resnica, da je bil propad Poljske v glavnem posledica notranjih sporov, vlade žlahte in drugih velikašev, ki so živeli v izobilju, dočim je navadni narod stradal ter preživljal svoje dneve v največjem pomanjkanju ter duševni teme, lahak plen čifutov, ki so prišli na Poljsko po velikem izčiščenju v Nemčiji tekem zaključnih let Srednjega veka.

Poljakom, vedno upornim in vihravim, blazno nacionalističnim in obenem sebičnim, je vladal Rus z železno pestjo.

Tudi Nemece ni imel posebnih obzirov do njih. O tem nam pričajo razposestvovanja, ki so se završila v iztočnih pruskih provincah po ujedinjenju Nemčije in ki pomenjajo ne le največje politično zmoto, katero je kedaj zagrešil "železni" kancelar Bismarck, temveč tudi najgrši madež političnega življenja moderne Nemčije.

V Avstriji, tem raji postopacem in krvovsesov in brezdelnih dvorjanov se je godilo Poljakom še prilično dobro, kajti predstavljali so takozvani "staatserhaltendes Element". Po domače bi rekli, da jih je smatrala Avstrija za element, ki je pomagal obdržati na nogah slavno dvojno monarhijo.

Vihra, ki je šla preko celega sveta pred par leti, je uresničila sanje, katere so zaman sanjali poljski domoljubci od Kočjuška naprej.

Poljski narod je bil zopet osvobojen po več kot sto let trajajočem zaslužjenju, a iz treh suženjstev je padel v eno, nadaljno.

Postal je zvest oproda francoskih imperijalistov, ki smatrajo Poljsko za nekako vazalno državo, jez proti komunističnemu navalu od severa.

Nečedne intrige francoskih imperijalistov ter odiruških posejvalcev denarja so tudi krive vseh političnih potresov, ki se neprestano pojavljajo v tej nesrečni deželi in ki so dospeli do viška v zavratnem umoru novoizvoljenega predsednika republike.

Razne vesti.

Pobožna želja.

Slavni angleški romanopisec W. Scott gre po londonskih ulicah, sreča ga berač in ga poprosi miloščine. Scott išče po žepu, pa ne najde nobenega drobiža; ker je berač vedno bolj nadležen in mu jokaje pravi, da že več dni ni nič jedel, mu da pesnik cel šiling in mu reče: — Nate, ljubi moj. A vsega vam ne morem dati, spomnite se včasih, da ste mi polovico dolžni.

Berač vzame denar in pravi: — Hvala vam lepa, mylord, želim vam samo, da bi tako dolgo živeli, da da vam dam denar nazaj.

Pogovor.

Slavni umetnik Makart je jako nerad pisal, v družbi je bil pa tudi zelo redkobeseden. Zgovorna danajska pevka Galmeyer je sedela pri nekem obedu poleg njega. Ko Makart že dolgo časa ni spregovoril nobene besede, ga pevka dregne s komolecem in mu reče: — Pojte, pojte, gospod Makart, govorite vendar o čem drugem!

Originalna smrt.

Meseca julija 1877 so pokopali v Potsdamu pri Berlinu enega najstarejših nemških generalov, pl. Armina. Dosegel je dvainosmdeset let. Zadnji trenutki starčka so bili res originalni. — Povočil je, naj sluga pride. Ker je hudo zvonil, je sluga planil v sobo in vprašal: — Kaj zapoved, ekscelenca? — General je sedel v postelji. — Friderik, sedaj pa gremo, — pravi Armin in pada nazaj na blazino, bil je mrtev.

Pomirjenje Korzike.

Korzikiški guvernator grof Marbeuf je obiskal Napoleonovega očeta, očetnika v mestu Ajaccio. Pogovarjal se je z njim o sredstvih, s katerimi bi bilo pomiriti Korziko, kjer je bila takrat vstaja. Osemletni Napoleon je jako pazljivo sledil razgovoru; ko je grof končal, se je v veliko začudenje mali dečko odrezal takole: — Kaj boste vi govorili! Desetdnevno vladanje turškega paha bo Korziko prej pomirilo, kakor deset let vašega gospodarstva.

